

บันทึก

เรื่อง การต่ออายุใบอนุญาตจับสัตว์น้ำ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วย
สิทธิจับสัตว์น้ำในเขตจับสัตว์น้ำสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๗

คณะกรรมการกฤษฎีกา (อนุกรรมการร่างกฎหมายชุดที่ ๓) ได้พิจารณาเรื่อง
นี้แล้ว ขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิจับสัตว์น้ำในเขตจับสัตว์น้ำสยาม
พุทธศักราช ๒๔๗๗^{*} ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตสำหรับเรือจับสัตว์น้ำ หรือเครื่องมือจับสัตว์น้ำ
ให้แก่คนต่างด้าว แต่เพื่อเป็นการอนุเคราะห์แก่คนต่างด้าวเป็นการเฉพาะกาลบรรลุดุสสุตยแห่ง
มาตรานี้บัญญัติให้คนต่างด้าวซึ่งมีใบอนุญาตอยู่แล้วมาต่ออายุใบอนุญาตของตนได้ ถ้าหากว่าคน
ต่างด้าวนั้นมิได้ฝ่าฝืนบทบัญญัติใดๆ แห่งกฎหมายว่าด้วยการจับสัตว์น้ำ

เรื่องนี้กองการประมงมีความสงสัยในปัญหาสองข้อ คือ

(๑) คนต่างด้าวได้รับใบอนุญาตให้ทำการจับสัตว์น้ำ(เช่นในปี พ.ศ.๒๔๗๗)
และมีได้ขอต่ออายุใบอนุญาตของตน (ในปี พ.ศ.๒๔๗๘) เพราะมิได้กระทำการจับสัตว์น้ำตลอด
ปี ในปีต่อมา (ปี พ.ศ.๒๔๗๙) จะขอต่อใบอนุญาตได้หรือไม่

สำหรับปัญหาข้อนี้ กรรมการร่างกฎหมายเห็นว่า เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ
นี้ยอมให้คนต่างด้าวทำการจับสัตว์น้ำได้ต่อไปในบางประการ แต่การยอมเช่นนี้ต้องอยู่ภายใน
เงื่อนไขอย่างจำกัดครัดเคร่ง บรรลุดุสสุตยแห่งมาตรา ๔ กล่าวแต่เฉพาะกรณีที่คนต่างด้าว “จะทำ
การจับสัตว์น้ำต่อไป” ฉะนั้นการที่คนต่างด้าวหยุดทำการจับสัตว์น้ำเสียปีหนึ่ง และยิ่งร้ายกว่านั้น

ส่งพร้อมกับหนังสือที่ ๙๔๕/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๐

^{*} มาตรา ๔ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตสำหรับเรือจับ
สัตว์น้ำหรือเครื่องมือจับสัตว์น้ำ

(ก) ให้แก่คนต่างด้าวคนใดคนหนึ่ง หรือ

(ข) ให้แก่ห้างหุ้นส่วนสามัญใดๆ เว้นแต่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดมีสัญชาติไทย หรือ

(ค) ให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัดใดๆ เว้นแต่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดซึ่งรับผิดชอบร่วมกันโดยไม่
จำกัดจำนวนนั้นมีสัญชาติไทย หรือ

(ง) ให้แก่บริษัทใดๆ เว้นแต่

(๑) บริษัทนั้นได้ตั้งขึ้นตามกฎหมายสยาม

(๒) ร้อยละเจ็ดสิบห้าแห่งทุนของบริษัทผู้มีสัญชาติไทยเป็นผู้ถือ

แต่คนต่างด้าวคนใด ซึ่งมีใบอนุญาตให้ใช้เครื่องมือสำหรับจับสัตว์น้ำอยู่แล้วในเวลานี้ จะทำการจับสัตว์น้ำ
ต่อไปรวมทั้งการใช้เรือที่ได้รับอนุญาตแล้วก็ได้ และใบอนุญาตสำหรับเครื่องมือและเรือนั้นจะต่ออายุอีกก็ได้
ถ้าหากว่าผู้รับใบอนุญาตมิได้ฝ่าฝืนบทบัญญัติใดๆ แห่งกฎหมายว่าด้วยการจับสัตว์น้ำและกฎกระทรวงซึ่งออก
ตามความในกฎหมายนั้น

ยังไม่ขอใบอนุญาตสำหรับปีนั้น ๆ ด้วยแล้ว ก็ย่อมถือได้ว่าการหยุดทำการจับสัตว์น้ำเช่นนั้นเป็นการไม่ปฏิบัติตามความที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๔ วรรคสุดท้าย

จะต้องระลึกว่า พระราชบัญญัตินี้มีหลักว่าจะไม่ออกใบอนุญาตให้แก่คนต่างด้าว การที่มีข้อยกเว้นบางอย่างจากหลักนี้ ก็เพื่อเป็นการอนุเคราะห์แก่คนต่างด้าวซึ่งเป็นการเฉพาะกาลเท่านั้น การอนุเคราะห์เช่นว่านี้จะทำให้เสียความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติถ้าจะขยายความให้กว้างเกินไป ถ้าถือว่าการหยุดทำการจับสัตว์น้ำตลอดเวลาหนึ่งปีไม่เป็นการต้องห้ามในการที่จะมาขอต่ออายุใบอนุญาตแล้ว ก็จะต้องยอมว่า การหยุดทำการจับสัตว์น้ำตลอดเวลาสองปี หรือสิบปี ก็ไม่ต้องห้ามเช่นเดียวกัน ถ้าถือดังนี้จะทำให้นโยบายแห่งมาตรา ๔ ไม่เป็นผลนโยบายแห่งมาตรานี้มีเหตุผลอันสำคัญ กล่าวคือ ได้พิจารณาเห็นว่า เมื่อมีคนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาตและทำการจับสัตว์น้ำอยู่ ถ้าจะออกกฎหมายบังคับให้คนต่างด้าวนั้นหยุดทำการจับสัตว์น้ำ ก็จะเป็นการเสียหายแก่เขา

(๒) ปัญหาข้อที่สองซึ่งว่า ถ้าผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นคนต่างด้าว ดังในกรณีที่กำลังกล่าวไว้ในปัญหาข้อต้นนี้ จะยอมเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสำหรับปีที่หยุดทำการจับสัตว์น้ำและไม่ได้ขอใบอนุญาตไว้ (ปี พ.ศ. ๒๔๗๘) เพื่อจะขอใบอนุญาตสำหรับปีต่อมา (พ.ศ. ๒๔๗๙) จะได้หรือไม่

กรรมการร่างกฎหมายเห็นว่า การวินิจฉัยปัญหานี้จะต้องอาศัยหลักเกณฑ์อันเดียวกันกับที่กำลังกล่าวไว้ในปัญหาข้อแรก มาตรา ๔ ไม่ได้บัญญัติขึ้นโดยประสงค์จะเก็บค่าธรรมเนียมแม้ในปีที่ไม่ได้ขอรับใบอนุญาตก็ดี มาตรา ๔ บัญญัติขึ้นเป็นหลักทั่วไปว่าจะไม่ออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าว วรรคสุดท้ายแห่งมาตรา ๔ นี้กำหนดข้อยกเว้นไว้ภายในเงื่อนไขอย่างจำกัดครัดเคร่ง ในปัญหาข้อสองนี้ก็เช่นเดียวกับปัญหาข้อหนึ่ง คือถ้ายอมให้คนต่างด้าวเสียค่าธรรมเนียมในปีที่ล่วงมาโดยคนต่างด้าวนั้นไม่ได้ขอใบอนุญาตในปีนั้นได้แล้ว คนต่างด้าวก็อาจร้องขออย่างเดียวกันได้ถึงแม้จะล่วงมาเป็นเวลาหลาย ๆ ปีก็ดี ก็ถือเช่นนี้ ย่อมเป็นการไม่คำนึงถึงเงื่อนไขอันยอมอนุญาตให้เฉพาะคนต่างด้าวซึ่งทำการจับสัตว์น้ำอยู่ในเวลาที่ใช้พระราชบัญญัติ และจะทำการจับสัตว์น้ำต่อไป ที่จะขออนุญาตต่อไปได้และมาตรา ๔ วรรคสุดท้ายแห่งพระราชบัญญัตินี้จะเป็นหมัน ไม่มีช่องทางที่จะใช้บังคับได้เลย

(ลงชื่อ) เดือน บุนนาค

(นายเดือน บุนนาค)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๔๘๐